

Kraggenburg Neushoornweg 33

QuickScan

JM ecologie b.v., 2021

QuickScan Kraggenburg, Neushoornweg 33

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.052

Status

1.0 (concept)

Datum

06-04-2021

Opdrachtgever

RHO Adviseurs
Druifstreek 72-C
8911 LH Leeuwarden

Auteur

Jessica Hovius

Controle

Henri Zomer

Voorpagina

Bedrijfswoning en schuur in plangebied

Te citeren als

Hovius, J., 2021. QuickScan Kraggenburg, Neushoornweg 33; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.052 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Wetterwille 9
8401 GB Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	7
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	9
3.1	Vogels	9
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren	12
3.4	Overige fauna	13
3.5	Vaatplanten	13
4	Effecten en gevolgen	14
4.1	Overzicht beschermde soorten	14
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	14
5	Mitigerende maatregelen	16
5.1	Jaarrond beschermde broedvogels; mitigatie en nader onderzoek	16
5.2	Algemene broedvogels; mitigatie	17
5.3	Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie	17
6	Conclusie	19
	Geraadpleegde bronnen	20

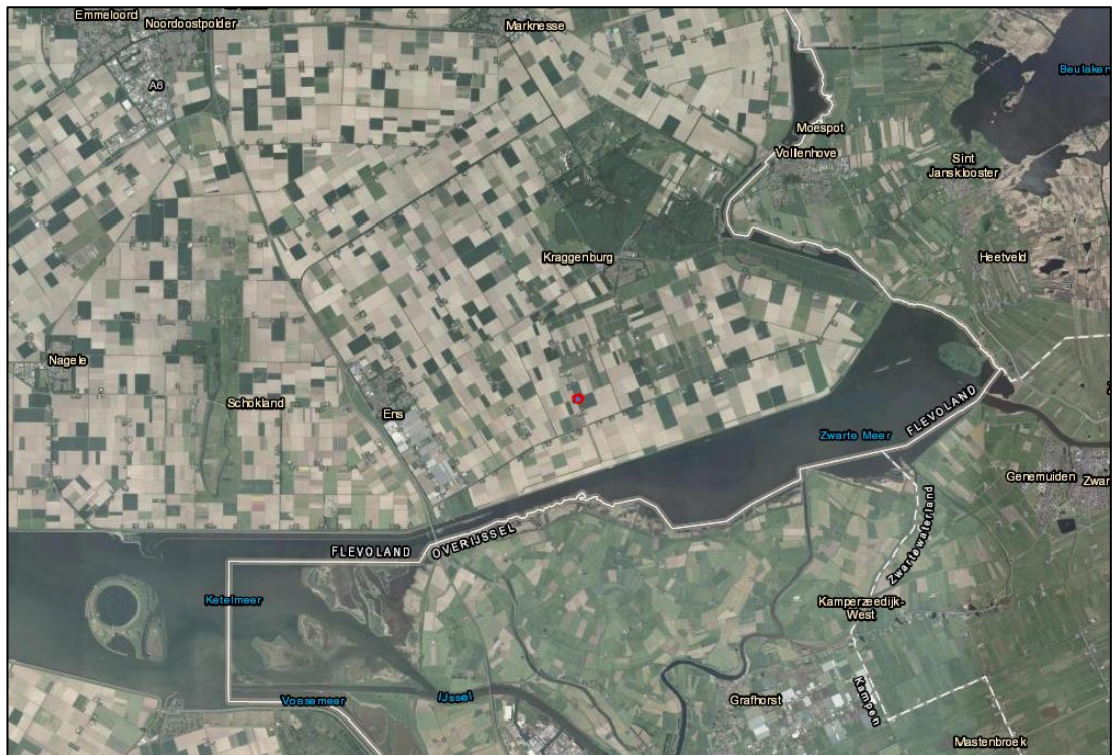
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van RHO adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Neushoornweg 33 te Kraggenburg, gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. De opdrachtgever is voornemens de huidige bedrijfswoning te slopen en te vervangen voor een nieuwe bedrijfswoning.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen ten oosten van het dorp Ens en ten zuiden van het dorp Kraggenburg. De omgeving van het plangebied bestaat uit landelijk, agrarisch gebied en is een typisch polderlandschap. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip). (Bron achtergrond: Esri)

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN. De provincie Flevoland hanteert de benaming NNN en heeft geen extra beschermde leefgebieden aangewezen.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

De meeste provincies en het Rijk hanteren de voorheen geldende "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012" in de Wet natuurbescherming. Flevoland heeft ervoor gekozen om een eigen "lijst met jaarrond beschermde nesten" op te stellen. Bij voorliggende toetsing is deze nieuwe lijst gehanteerd. In deze lijst wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5a en 5b).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuur netwerk Nederland, overige provinciaal beschermde gebieden en de bescherming Houtopstanden).

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Jessica Hovius van JM ecologie b.v. op 16 maart 2021. Het bezoek is uitgevoerd van 10:00 tot 11:00 uur, bij 6°C en 4 Bft, op een bewolkte en regenachtige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen ten zuiden van Kraggenburg, aan de Neushoornweg 33, in de gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. Rondom het plangebied liggen enkele vergelijkbare percelen met bedrijfswoningen en grote schuren. De wijdere omgeving van het plangebied is landelijk met veel agrarische percelen en kan beschreven worden als een typisch polderlandschap. Langs de Neushoornweg en rondom de percelen staan bomenrijen.

Binnen het plangebied bevindt zich de huidige bedrijfswoning, een lange oprit en parkeerplaats, een grote schuur, stacaravan en een kapschuur. Het dak van de bedrijfswoning bestaat uit twee zadeldaken bedekt met dakpannen. Er staan meerde bomen en heggen in en rond het plangebied.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader), het blauwe kader geeft de locatie van de te slopen bedrijfswoning aan. (Bron achtergrond: Esri)

Afbeelding 2.2. Te slopen bedrijfswoning.

Afbeelding 2.3. Schuur gezien vanaf noordoosten.

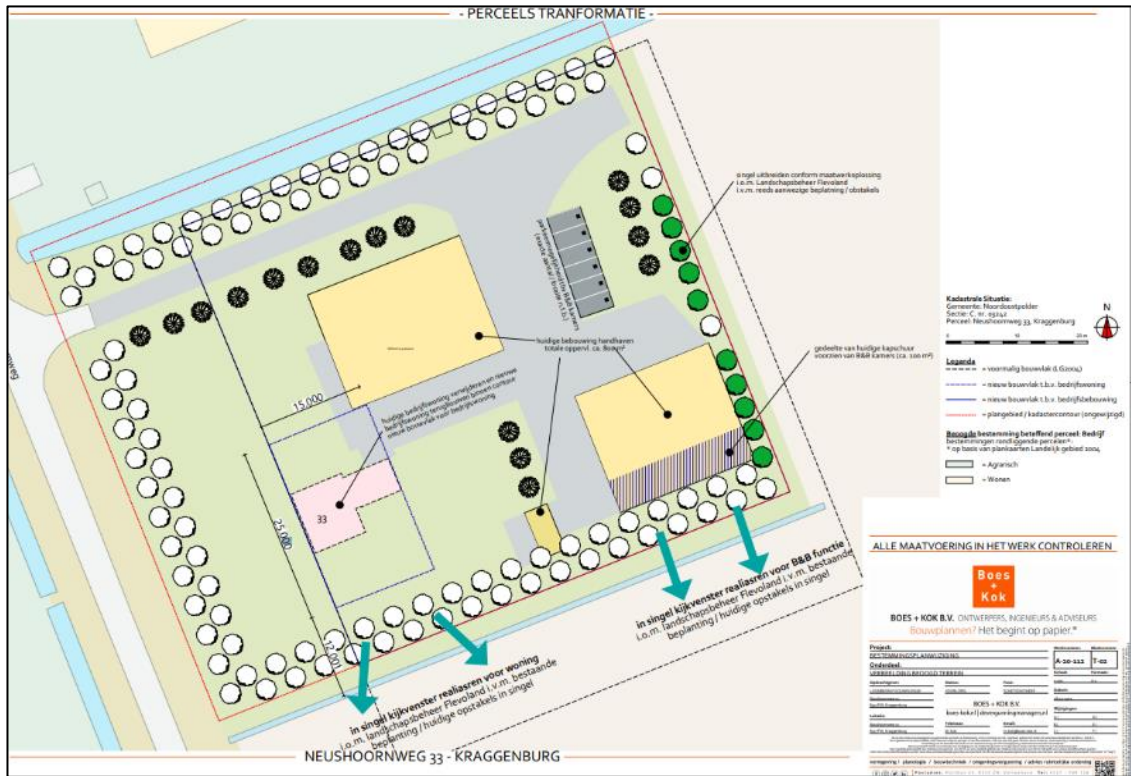
Afbeelding 2.4. Kapschuur.

Afbeelding 2.5. Stacaravan.

2.2 Ingreep

Het plan is om de huidige bedrijfswoning te slopen en te vervangen door een nieuwe bedrijfswoning. Deze nieuwe bedrijfswoning zal gebouwd worden op dezelfde locatie als de huidige woning. Achter de grote schuur, aan de oostkant van het plangebied zal een noodwoning neergezet worden. Daarnaast is er het plan om in de verre toekomst een paar bed en breakfast kamers te bouwen achter in de kapschuur. Hier zijn echter nog geen concrete plannen voor. De erfafscheiding zal aan de oost- en zuidzijde aangevuld worden met bomen (afbeelding 2.6). Ten behoeve van de werkzaamheden worden geen bomen gekapt of watergangen aangetast. De rest van de bebouwing zal ook niet worden aangetast. De opdrachtgever is voornemens te starten met de werkzaamheden zodra alle vergunningen binnen zijn (naar verwachting in januari/februari 2023).

Afbeelding 2.6. Nieuwe situatie. (Bron: RHO adviseurs)

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespindief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermd

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. In de bomen binnen de verstoringszone zijn geen potentieel jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Wel hangt er een uilenkast in de schuur die in het verleden in gebruik was door de kerkuil. De eigenaar van het perceel heeft één kerkuil die gebruik maakte van de nestkast een paar maanden terug verzwakt gevonden op het perceel; deze is toen helaas overleden. Er kan echter niet worden uitgesloten dat de partner van de kerkuil weer gebruik gaat maken van de nestkast (afbeelding 3.1). Kerkuilen zijn over het algemeen trouw aan hun broedplaats en bij het overlijden van een partner, komt er vaak weer een nieuwe partner voor in de plaats.

De bedrijfswoning is geschikt als broedlocatie voor de huismus. Tijdens het veldbezoek is er onder de dakpannen van de bedrijfswoning gekeken. Bij het oostelijke dakdeel is vogelschroot aanwezig, alleen is er onder de balk voor het vogelschroot ruimte waar huismussen door passen. Hier zijn ook mestsporen van vermoedelijk de huismus aangetroffen (afbeelding 3.2).

Afbeelding 3.1. Uilenkast schuur.

Afbeelding 3.2. Toegang huismussen onder vogelschroot.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van kerkuil en huismus staan beschreven in paragraaf 4.2.

Algemene broedvogels

In dezelfde schuur als waar de uilenkast hangt, zijn oude nestsporen en één intact nest van de boerenwaluw aangetroffen (afbeelding 3.3). Nesten van de boerenwaluw vallen onder categorie 5 van de lijst met jaarrond beschermde vogelnesten. Deze nesten zijn alleen beschermd als er een ecologisch zwaarwegende reden voor is. Er staan meerdere vergelijkbare schuren in de directe omgeving van het plangebied waardoor het intacte boerenwaluwnest niet als jaarrond beschermd wordt aangemerkt, voor dit nest geldt daarom hetzelfde als voor algemene broedvogels.

In en rondom het plangebied kunnen diverse algemene broedvogels tot broeden komen in het broedseizoen. In bomen, bebouwing en heggen kunnen diverse zangvogels tot broeden komen. In de agrarische percelen rondom het plangebied kunnen akker- en weidevogels tot broeden komen. Tot slot zijn er vier nesten in de kapschuur aangetroffen van vermoedelijk een duivensoort (afbeeldingen 3.4 en 3.5).

Afbeelding 3.3. Boerenwaluwnest in schuur.

Afbeelding 3.4. Twee nesten in kapschuur.

Afbeelding 3.5. Nest in kapschuur.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foeragegebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foeragegebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foeragegebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foeragegebieden. Het ongeschikt maken van een foeragegebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

Het gehele pand is gecontroleerd op de aanwezigheid van invliegmogelijkheden voor gebouwbewonende vleermuizen, die toegang bieden tot potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast zijn alle bomen binnen een straal van 250 meter gecontroleerd op geschikte holtes voor mogelijke verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Er zijn geen geschikte boomholtes aangetroffen. Echter is er op de zolder van de te slopen bedrijfswoning, vleermuisnest aangetroffen (afbeelding 3.6 en 3.7). Er zijn vermoedelijk invliegopeningen in de nokken van het westelijk dakdeel. De aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen als gewone- en ruige dwergvleermuis, maar ook de gewone grootoorvleermuis, kan hierdoor niet uitgesloten worden.

Afbeelding 3.6. Vleermuismest op zolder.

Afbeelding 3.7. Vleermuismest.

Afbeelding 3.8. Binnenkant westelijk dakdeel.

Vliegroutes

Rondom het plangebied zijn lijnvormige elementen in de vorm van bomen en heggen die mogelijk dienst kunnen doen als vliegroute ondersteuning voor vleermuizen. De bomenlaan aan de Neushoornweg vormt daarbij mogelijk een essentiële vliegroute doordat er weinig andere lijnvormige elementen in de omgeving aanwezig zijn. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute in de omgeving van het plangebied kan hierdoor niet worden uitgesloten.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

Consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.3 Overige zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen diverse beschermde zoogdiersoorten voor zoals bever, bunzing en otter. Van de hermelijn en wezel zijn geen waarnemingen bekend in en rond het plangebied maar worden mogelijk wel verwacht in de omgeving. Daarom worden deze soorten ook meegenomen in deze QuickScan. In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig waardoor de aanwezigheid van de bever en de otter op voorhand uitgesloten kan worden.

Hermelijn, wezel en bunzing

De hermelijn, wezel en bunzing leven in allerlei verschillende soorten leefgebieden, van open plekken tot in bossen. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in hopen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdierverseniging, z.d.). Mogelijk verblijven van hermelijn, wezel en/of bunzing bevinden zich bij de heggen rond de erfafscheidingen. Daarnaast gebruiken hermelijn, wezel en bunzing delen van het projectgebied mogelijk als foerageergebied. Vanwege de kleine omvang van het projectgebied en de grote hoeveelheid vergelijkbaar foerageergebied in de omgeving, is dit foerageergebied echter niet essentieel.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de hermelijn, wezel en bunzing worden behandeld in hoofdstuk 5.

3.4 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals, amfibieën, reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.5 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde broedvogels	Kerkuil en huismus	3.10	Waarschijnlijk
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.10	Potentieel
Vleermuizen	Diverse gebouwbewonende vleermuizen (verblijfplaatsen en vliegroutes)	3.5	Waarschijnlijk

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde broedvogels

In de schuur hangt een uilenkast die mogelijk dit vogelbroedseizoen weer in gebruik wordt genomen door de kerkuil. In de te slopen bedrijfswoning is er onder het vogelschroot toegang tot onder de dakpannen voor de huismus, ook zijn er mestsporen van vermoedelijk de huismus aangetroffen. Door het slopen van de bedrijfswoning, kunnen eventuele aanwezige verblijfplaatsen van huismussen verloren gaan. Ook kan er verstoring optreden voor broedgevallen van de kerkuil. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. In dezelfde schuur als waar de uilenkast hangt zijn resten en één intact nest van de boerenzwaluw aangetroffen. In de kapschuur zijn vier nesten aangetroffen van vermoedelijk een duivensoort. Bij de sloop van de bedrijfswoning kan er, wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, verstoring optreden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

Op de zolder van de te slopen bedrijfswoning bevinden zich mogelijk kraam-, zomer-, en paarverblijfplaatsen van één of meerdere soorten gebouwbewonende vleermuizen. De bomenlaan aan de Neushoornweg dient mogelijk als essentiële vliegrouete voor vleermuizen. Ten behoeve van de werkzaamheden zullen er geen bomen verwijderd worden, hierdoor zal de functionaliteit van deze vliegrouete niet verloren gaan. Wel kan er door het gebruik van bouwverlichting, lichtverstoring optreden. Het slopen van de bedrijfswoning kan tot gevolg hebben dat eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Jaarrond beschermde broedvogels	Kerkuil en huismus	3.10	Potentieel	Mitigatie + nader onderzoek
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.10	Waarschijnlijk	Mitigatie
Vleermuizen	Diverse gebouwbewonende soorten (verblijfplaatsen en vliegroutes)	3.5	Waarschijnlijk	Mitigatie + nader onderzoek

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

5.1 Jaarrond beschermde broedvogels; mitigatie en nader onderzoek

Kerkuil

In de schuur hangt een uilenkast die mogelijk in gebruik is door de kerkuil. Door de sloopwerkzaamheden kan er verstoring van broedgevallen optreden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. De bedrijfswoning dient daarom gesloopt te worden buiten het broedseizoen van de kerkuil, of er dient voor de aanvang van de werkzaamheden gecontroleerd te worden door een ter zake kundige ecoloog of de nestkast daadwerkelijk in gebruik is. De broedperiode van de kerkuil loopt doorgaans van februari tot en met augustus maar kan in muizenrijke jaren doorlopen tot december.

Huisumus

In het dak van de te slopen bedrijfswoning bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde nesten van de huismus. Het verwijderen, ontoegankelijk of ongeschikt maken van deze potentiële nestplaatsen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Daarom moet, voordat de werkzaamheden van start kunnen gaan, eerst nader onderzoek worden uitgevoerd om de aanwezigheid van nestplaatsen te bevestigen dan wel uit te sluiten.

Het nader onderzoek naar huismus bestaat uit minstens 2 veldbezoeken die overdag worden afgelegd in de periode van 1 april tot 15 mei, met een tussenpose van minstens 10 dagen tussen de veldbezoeken. Een bezoek heeft een lengte van een half uur en dient plaats te vinden onder geschikte omstandigheden.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er geen nesten van huismus aanwezig zijn, is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van jaarrond beschermde vogelnesten. Indien er echter nesten van de huismus worden aangetroffen, dient er eerst

een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve nestgelegenheden in de omgeving.

5.2 Algemene broedvogels; mitigatie

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het van te voren ontoegankelijk maken van de kapschuur kunnen broedgevallen in de kapschuur voorkomen worden. Het ontoegankelijk maken van jaarrond beschermde nesten is niet toegestaan. De uilenkast en de bedrijfswoning mogen dus niet ontoegankelijk worden gemaakt.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.3 Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie

De zolder van de te slopen bedrijfswoning dient mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats voor vleermuizen. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient doormiddel van nader onderzoek te worden uitgezocht of vleermuizen daadwerkelijk verblijven op de zolder van de bedrijfswoning. Daarnaast vormt de bomenlaan aan de Neushoornweg een mogelijke essentiële vliegrouete. Het verstoren van essentiële vliegrouetes is een overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Daarom dienen onderstaande mitigerende maatregelen in acht worden genomen.

Nader onderzoek verblijven

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaat uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen de bezoeken. Minstens één van de drie bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, de overige bezoeken worden 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd, rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen.

Daarnaast dient er, door de geschiktheid van het dak voor de grootoorvleermuis, extra vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden. Dit omdat de grootoorvleermuis overal in het dak tussen het riet kunnen zitten in combinatie met de geringe trefkans met gewone batdetectors. Er wordt aangeraden om voor de detectie van de grootoorvleermuis te werken met batloggers. Deze batloggers worden in de kraamperiode op de zolder van de bedrijfswoning geplaatst voor enkele dagen, waarna er gekeken wordt of er fragmenten van echolocatie van de grootoorvleermuis opgenomen zijn.

Mitigatie vliegroute

De omgeving van de werkzaamheden kan door vleermuizen in gebruik zijn als vliegroute. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op potentiële vliegroutes. Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst, dan dienen onderstaande mitigerende maatregelen opgevolgd te worden.

Mitigerende maatregelen:

- Extra lichtoverlast tijdens de werkzaamheden moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van bebouwing en bomen;
- Indien verlichting gevoerd moet worden dient er gekozen te worden voor amberkleurige verlichting.

6 Conclusie

In opdracht van RHO adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Neushoornweg 33 te Kraggenburg, gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. De opdrachtgever is voornemens de huidige bedrijfswoning te slopen en hiervoor een nieuwe bedrijfswoning te bouwen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk jaarrond beschermde nesten van de huismus en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig zijn in de te slopen bedrijfswoning. Om aan- of afwezigheid van deze soorten aan te tonen dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden. Daarnaast dienen er mitigerende maatregelen genomen te worden ten aanzien van lichtverstoring op mogelijk essentiële vliegroutes voor vleermuizen. Daarnaast hangt er een uilenkast in de grote schuur, die wanneer in gebruik is door een kerkuil, onder het beschermingsregime van een jaarrond nest valt. Hiervoor dient buiten het broedseizoen van de kerkuil gewerkt te worden of er dient een ter zake kundige ecooloog voorafgaand op de werkzaamheden te controleren of de kast ook daadwerkelijk in gebruik is. Ook voor algemene broedvogels dienen er mitigerende maatregelen genomen worden wanneer er niet buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen kan het plangebied preventief broedvogelvrij gehouden worden. Deze preventieve maatregelen mogen niet genomen worden voor jaarrond beschermde nesten (huismusnesten en de uilenkast). De werking van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden door een ter zake kundig ecooloog. Indien gestart wordt te midden van het broedseizoen dient door een ter zake kundig ecooloog het plangebied, voorafgaand aan de werkzaamheden, gecontroleerd te worden op actieve broedgevallen.

Gorredijk, april 2021
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 18 maart 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>